

DIREKTIVE

DIREKTIVA (EU) 2018/849 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 30. svibnja 2018.

o izmjeni direktiva 2000/53/EZ o otpadnim vozilima, 2006/66/EZ o baterijama i akumulatorima i o otpadnim baterijama i akumulatorima te 2012/19/EU o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Gospodarenje otpadom u Uniji trebalo bi poboljšati s ciljem zaštite, očuvanja i poboljšanja kvalitete okoliša, zaštite zdravlja ljudi, osiguranja razboritog, učinkovitog i racionalnog korištenja prirodnih resursa te promicanja načelâ kružnoga gospodarstva.
- (2) Radi smanjenja regulatornog opterećenja za mala društava ili poduzeća trebalo bi uvesti pojednostavnjenje zahtjeva za izdavanje dozvola i registraciju malih društava ili poduzeća.
- (3) Izvješća o provedbi koja države članice izrađuju svake tri godine nisu se pokazala učinkovitim alatom za provjeru usklađenosti i osiguravanje kvalitetne provedbe, a njima se stvaraju nepotrebna administrativna opterećenja. Stoga je prikladno staviti izvan snage odredbe kojima se države članice obvezuju na izradu takvih izvješća. Umjesto toga, praćenje usklađenosti trebalo bi se temeljiti isključivo na podatcima koje države članice dostavljaju Komisiji svake godine.
- (4) Podatci koje države članice dostavljaju Komisiji neophodni su za procjenu usklađenosti država članica s pravom Unije o otpadu. Uvođenjem zajedničke točke za unos svih podataka o otpadu, brisanjem zastarjelih zahtjeva za izvješćivanje, uspoređivanjem nacionalnih metoda izvješćivanja te uvođenjem izvješća o provjeri kvalitete podataka trebale bi se povećati kvaliteta, pouzdanost i usporedivost podataka.

⁽¹⁾ SL C 264, 20.7.2016., str. 98.

⁽²⁾ SL C 17, 18.1.2017., str. 46.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 18. travnja 2018. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 22. svibnja 2018.

- (5) Pouzdano izvješćivanje o podacima o gospodarenju otpadom od presudne je važnosti za učinkovitu provedbu i osiguranje usporedivosti podataka među državama članicama. Stoga bi države članice pri izvješćivanju o ostvarivanju ciljeva utvrđenih u direktivama 2000/53/EZ ⁽¹⁾, 2006/66/EZ ⁽²⁾ i 2012/19/EU ⁽³⁾ Europskog parlamenta i Vijeća trebale primjenjivati najnovija pravila koja je osmislila Komisija i metodologiju koju su osmislila odnosna nacionalna nadležna tijela odgovorna za provedbu tih direktiva.
- (6) Hijerarhija otpada utvrđena Direktivom 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ primjenjuje se kao red prvenstva u zakonodavstvu Unije o sprječavanju nastanka otpada i gospodarenju otpadom. Prilikom ispunjavanja ciljeva ove Direktive države članice trebaju poduzeti potrebne mjere kako bi vodile računa o redu prvenstva hijerarhije otpada i zajamčile njihovu praktičnu provedbu.
- (7) U kontekstu Unijine obveze da prijeđe na kružno gospodarstvo, trebalo bi preispitati i, po potrebi, izmijeniti direktive 2000/53/EZ, 2006/66/EZ i 2012/19/EU, uzimajući u obzir njihovu provedbu i vodeći računa, između ostalog, o izvedivosti postavljanja ciljeva za određene materijale koji se nalaze u pojedinim tokovima otpada. Tijekom preispitivanja Direktive 2000/53/EZ također bi trebalo obratiti pozornost na problem otpadnih vozila koja nisu uračunana, uključujući pošiljke rabljenih vozila za koje se sumnja da su otpadna vozila, te na primjenu smjernica korespondenata br. 9 o pošiljkama otpadnih vozila. Tijekom preispitivanja Direktive 2006/66/EZ također bi trebalo uzeti u obzir tehnički razvoj novih vrsta baterija u kojima se ne koriste opasne tvari.
- (8) Kako bi se izmijenila i dopunila Direktiva 2000/53/EZ i izmijenila Direktiva 2012/19/EU, ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije trebalo bi delegirati Komisiji u pogledu članka 4. stavka 2. točke (b), članka 5. stavka 5., članka 6. stavka 6. i članka 8. stavka 2. Direktive 2000/53/EZ, kako je izmijenjena ovom Direktivom, te članka 19. Direktive 2012/19/EU, kako je izmijenjena ovom Direktivom. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽⁵⁾ Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (9) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu Direktive 2000/53/EZ u pogledu njezina članka 7. stavka 2. i članka 9. stavka 1.d kako su izmijenjeni ovom Direktivom, te za provedbu Direktive 2012/19/EU u pogledu njezina članka 16. stavka 9. kako je izmijenjen ovom Direktivom, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾.
- (10) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive, odnosno poboljšanje gospodarenja otpadom u Uniji čime bi se doprinijelo zaštiti, očuvanju i poboljšanju kvalitete okoliša te razboritoj i racionalnoj uporabi prirodnih resursa, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega ili učinaka mjera oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

⁽¹⁾ Direktiva 2000/53/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2000. o otpadnim vozilima (SL L 269, 21.10.2000., str. 34.)

⁽²⁾ Direktiva 2006/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o baterijama i akumulatorima i o otpadnim baterijama i akumulatorima te stavljanju izvan snage Direktive 91/157/EEZ (SL L 266, 26.9.2006., str. 1.)

⁽³⁾ Direktiva 2012/19/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi (SL L 197, 24.7.2012., str. 38.)

⁽⁴⁾ Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008., str. 3.)

⁽⁵⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

⁽⁶⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.)

- (11) Direktive 2000/53/EZ, 2006/66/EZ i 2012/19/EU trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (12) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima ⁽¹⁾, države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive, zakonodavac smatra opravdanim dostavljanje takvih dokumenata,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjena Direktive 2000/53/EZ

Direktiva 2000/53/EZ mijenja se kako slijedi:

1. u članku 4. stavku 2. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 9.a kojima se redovito izmjenjuje Prilog II. radi njegove prilagodbe tehničkom i znanstvenom napretku kako bi se:

- i. prema potrebi utvrdile najviše dopuštene vrijednosti koncentracije tvari iz točke (a) ovog stavka u određenim materijalima i komponentama vozila;
- ii. određeni materijali i komponente vozila izuzeli od odredaba točke (a) ovog stavka ako je upotreba tvari iz te točke neizbježna;
- iii. materijali i komponente vozila izbrisali iz Priloga II. ako se upotreba tvari iz točke (a) ovog stavka može izbjeći;
- iv. u skladu s točkama i. i ii. odredili oni materijali i komponente vozila koji se mogu ukloniti s vozila prije daljnje obrade i zahtijevalo da ih se označi ili identificira na drugi primjeren način.

Komisija donosi zaseban delegirani akt u pogledu svake tvari, materijala ili komponente na koje se odnose točke od i. do iv.”;

2. u članku 5. stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da nadležna tijela uzajamno priznaju i prihvaćaju potvrde o uništenju koje izdaju druge države članice u skladu sa stavkom 3. ovog članka.

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 9.a radi dopune ove Direktive uspostavljanjem minimalnih zahtjeva za potvrdu o uništenju.”;

3. članak 6. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da su sva otpadna vozila skladište (barem privremeno) i obrađuju u skladu s hijerarhijom otpada i općim zahtjevima utvrđenima u članku 4. Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (*) te u skladu s minimalnim tehničkim uvjetima utvrđenima u Prilogu I. ovoj Direktivi, ne dovodeći u pitanje nacionalne propise o zaštiti zdravlja i okoliša.

(*) Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008., str. 3.).”;

(b) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 9.a kojima se izmjenjuje Prilog I. radi njegove prilagodbe tehničkom i znanstvenom napretku.”;

⁽¹⁾ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

4. u članku 7. stavku 2. treći podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Komisija može donijeti provedbene akte u vezi s detaljnim pravilima potrebnima za kontrolu usklađenosti država članica s ciljevima utvrđenima u prvom podstavku ovog stavka. Pri pripremi takvih pravila Komisija uzima u obzir sve relevantne čimbenike, među ostalim dostupnost podataka i pitanje izvoza i uvoza otpadnih vozila. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 11. stavka 2.”;

5. u članku 8. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 9.a radi dopune ove Direktive uspostavljanjem standarda iz stavka 1. ovog članka. Pri izradi tih standarda Komisija uzima u obzir rad koji se odvija u tom području u relevantnim međunarodnim forumima. Komisija prema potrebi daje svoj doprinos tom radu.”;

6. članak 9. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. briše se;

(b) umeću se sljedeći stavci:

„1.a Države članice Komisiji dostavljaju podatke o provedbi članka 7. stavka 2. za svaku kalendarsku godinu.

One te podatke dostavljaju elektroničkim putem u roku od 18 mjeseci od završetka izvještajne godine za koju se podatci prikupljaju. Podatci se dostavljaju u formatu koji je utvrdila Komisija u skladu sa stavkom 1.d ovog članka.

Prvo razdoblje izvješćivanja započinje u prvoj punoj kalendarskoj godini nakon donošenja provedbenog akta kojim se utvrđuje format za izvješćivanje u skladu sa stavkom 1.d ovog članka i obuhvaća podatke za to razdoblje izvješćivanja.

1.b Podacima koje države članice dostavljaju u skladu sa stavkom 1.a prilaže se izvješće o provjeri kvalitete.

1.c Komisija revidira podatke dostavljene u skladu sa stavkom 1.a i objavljuje izvješće o rezultatima revizije. Izvješćem se procjenjuju organizacija prikupljanja podataka, izvori podataka i metodologija u uporabi u državama članicama te cjelovitost, pouzdanost, pravovremenost i dosljednost tih podataka. Procjena može uključivati posebne preporuke za poboljšanje. Izvješće se izrađuje nakon prve dostave podataka od strane država članica, a nakon toga svake četiri godine.

1.d Komisija donosi provedbene akte o utvrđivanju formata za dostavljanje podataka iz stavka 1.a ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 11. stavka 2.”;

7. umeće se sljedeći članak:

„Članak 9.a

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 4. stavka 2. točke (b), članka 5. stavka 5., članka 6. stavka 6. i članka 8. stavka 2. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 4. srpnja 2018. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 4. stavka 2. točke (b), članka 5. stavka 5., članka 6. stavka 6. i članka 8. stavka 2. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. (*).
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 4. stavka 2. točke (b), članka 5. stavka 5., članka 6. stavka 6. i članka 8. stavka 2. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

(*) SL L 123, 12.5.2016., str. 1.”;

8. umeće se sljedeći članak:

„Članak 10.a

Preispitivanje

Komisija do 31. prosinca 2020. preispituje ovu Direktivu i u tu svrhu podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću, a po potrebi mu prilaže i zakonodavni prijedlog.”;

9. članak 11. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 11.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (*).
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Ako odbor ne da nikakvo mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

(*) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.)”.

Članak 2.

Izmjena Direktive 2006/66/EZ

Direktiva 2006/66/EZ mijenja se kako slijedi:

1. u članku 10. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Države članice nadziru stope skupljanja na godišnjoj osnovi u skladu sa sustavom iz Priloga I. Direktivi. Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EZ) br. 2150/2002 Europskog parlamenta i Vijeća (*) države članice šalju Komisiji izvješća elektroničkim putem u roku od 18 mjeseci od završetka izvještajne godine za koju se prikupljaju podatci. U izvješćima se navodi kako su prikupljeni podatci potrebni za izračun stope skupljanja.

(*) Uredba (EZ) br. 2150/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2002. o statističkim podacima o otpadu (SL L 332, 9.12.2002., str. 1.)”;

2. u članku 12. stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Države članice podnose izvješće o postignutim razinama recikliranja za svaku predmetnu kalendarsku godinu i o tome je li postignuta učinkovitost recikliranja navedena u Prilogu III. dijelu B. One Komisiji šalju podatke elektroničkim putem u roku od 18 mjeseci od završetka izvještajne godine za koju se prikupljaju podatci.”;

3. članak 22. briše se;

4. umeće se sljedeći članak:

„Članak 22.a

Poticaži za primjenu hijerarhije otpada

Kako bi doprinijele ostvarenju ciljeva utvrđenih ovom Direktivom, države članice mogu se koristiti ekonomskim instrumentima i drugim mjerama u svrhu poticanja na primjenu hijerarhije otpada poput onih navedenih u Prilogu IV.a Direktivi 2008/98/EZ ili drugih prikladnih instrumenata i mjera.”;

5. članak 23. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Komisija do 31. prosinca 2018. sastavlja izvješće o provedbi ove Direktive te o njezinu utjecaju na okoliš i funkcioniranje unutarnjeg tržišta.”;

(b) u stavku 2. uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„2. U svoje izvješće Komisija uvrštava ocjenu sljedećih aspekata ove Direktive.”.

Članak 3.

Izmjena Direktive 2012/19/EU

Direktiva 2012/19/EU mijenja se kako slijedi:

1. članak 16. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 5. briše se;

(b) dodaju se sljedeći stavci:

„6. Države članice Komisiji dostavljaju podatke o provedbi stavka 4. za svaku kalendarsku godinu.

One te podatke dostavljaju elektroničkim putem u roku od 18 mjeseci od završetka izvještajne godine za koju se podatci prikupljaju. Podatci se dostavljaju u formatu koji je odredila Komisija u skladu sa stavkom 9.

Prvo razdoblje izvješćivanja i započinje u prvoj punoj kalendarskoj godini nakon donošenja provedbenog akta kojim se utvrđuje format za izvješćivanje u skladu sa stavkom 9. i obuhvaća podatke za to razdoblje izvješćivanja.

7. Podacima koje države članice dostavljaju u skladu sa stavkom 6. prilaže se izvješće o provjeri kvalitete.

8. Komisija revidira podatke dostavljene u skladu sa stavkom 6. i objavljuje izvješće o rezultatima revizije. Izvješćem se procjenjuju organizacija prikupljanja podataka, izvori podataka i metodologija u uporabi u državama članicama te cjelovitost, pouzdanost, pravovremenost i dosljednost tih podataka. Procjena može uključivati posebne preporuke za poboljšanje. Izvješće se izrađuje nakon prve dostave podataka od strane država članica, a nakon toga svake četiri godine.

9. Komisija donosi provedbene akte o utvrđivanju formata za dostavljanje podataka iz stavka 6. ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 21. stavka 2.”

2. umeće se sljedeći članak:

„Članak 16.a

Poticaži za primjenu hijerarhije otpada

Kako bi doprinijele ostvarenju ciljeva utvrđenih ovom Direktivom, države članice mogu se koristiti ekonomskim instrumentima i drugim mjerama u svrhu poticanja na primjenu hijerarhije otpada poput onih navedenih u Prilogu IV.a Direktivi 2008/98/EZ ili drugih prikladnih instrumenata i mjera.”;

3. u članku 19. prvi stavak zamjenjuje se sljedećim:

„Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 20. ove Direktive u vezi s izmjenama potrebnima radi prilagodbe priloga IV., VII., VIII. i IX. ovoj Direktivi znanstvenom i tehničkom napretku. Komisija donosi zaseban delegirani akt za svaki prilog koji se izmjenjuje. Pri izmjeni Priloga VII. ovoj Direktivi u obzir se uzimaju izuzeća odobrena u skladu s Direktivom 2011/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Direktiva 2011/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o ograničenju uporabe određenih opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi (SL L 174, 1.7.2011., str. 88.)”.

Članak 4.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do 5. srpnja 2020. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva. Komisija o tome obavješćuje druge države članice.

Članak 5.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 6.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 30. svibnja 2018.

Za Europski parlament

Predsjednik

A. TAJANI

Za Vijeće

Predsjednica

L. PAVLOVA